

מסורת הש"ס

גמ' א (ר"ה כד. ז.) (לעיל מז. כחזרות פת. א) (ז"ק כ:) (לעיל מז. א) (ס"ק דר' אמי רש"ל ו) כחזרות קד. ז) (ס. א) (ס. פו: ט) (חולין מט: סג.) **רש"י** י) (ומוקמיה לה בדף מז. וכן בסוגיא דהכא) **תוס' יא** (שיך למתני דף מה. רש"ל

—

הגהות הב"ח (ב) גמ' וזריכה דאי:

(ג) **רש"י** ד"ה מה טיבה להפקיע ממונס הס"ד ואח"כ מ"ה יורשין נשבעין אס אין יכולים: (ג) ד"ה אותה באלמנה דא דקמני:

—

גליון הש"ס

גמ' אמר רבא הוא ואחר מצטרפין לעדות אחרת קשה לי רבא לטעמיה דס"ל כנהדרין דף כז דרע לשמים כבר להעיד דליתו רע לעדות א"כ לעדות ממון מנטרפין דהא בעדותן על הלגנה היה רק רע לשמים ועיין: **שם הוראיל ואתא לידן.** שבת דף פא ע"ב וש"י:

כל הנשבעין

אחד אומר גבוה שתי מדרעות. גבי עדות החדש תניא שהיו בודקין אותם כמה היתה גבוה מן הקרקע למראה עיניו בלאומד בשיטתו של רקיע: **מדרעת.** מלמד הבקר: **מאי לאו.** מנטרפין לעדות ממון כל אחד מהן כשר להעיד עם עד אחר בעדות ממון

ואע"פ שידענו שאחד פסול וקשיא לרב תסקד: **אמר רבא.** הכי קאמר אחד מאלו מנטרף עם עד אחר אם יאמר כמותו בעדות זה והיינו עדות אחרת שנעשית כת זו המנטרפת עדות אחרת לעצמה בחדש זה דלאיגלאי מילתא דקושטא אסחיד שהרי זה מסייעו והוי ליה תרי וחד: אימתי בזמן שהפירות בו. אימתי לריך בעל הבית ליטצע בזמן שהפירות לצורין בו: **דפירי עבדי דמרקבו.** וממהר חנוני להסליכס לתוך כליו של לוקח קודם קבלת הדינר שלא יחזור: לא שנו. דבשבועה מיהא שקלי יתומין מן היתומין אלא שמת מלוה בו: נתחייב מלוה שבועה. שלא התקבל כלס שהנפרע מן היתומין אפי' בשטר לריך שבועה ואין אדם מוריש ממון שהוא מחויב עליו שבועה לצניו לפי שאין הבנים יכולים ליטצע שבועה זו שנתייב אביהם: **מח מיבה.** להפקיע ממונס (ב) אס אין יכולין ליטצע אותה שבועה ממש ישבעו שבועת יורשין כגון שבועה שלא פקדנו אלא ונטולין: **עמד בדין.** שהוציא שטר זה על יתמי לזה ואמרו לו ז"ד השבע וטול: **אם איתא לדרב ושמואל.** דאין אדם מוריש שבועה לצניו אימיה בין עמד דדין בין שלא עמד דדין: **יחלוקו.** גבי שניהם חסודין דדמיא להא שאין אחד מהן יכול ליטצע אלמא לימא להא דרב ושמואל: אליבא דר"מ אוקמינא לעיל דאמר חזרה שבועה למקומה ורב נחמן עבד כר' יוסי: **מות.** אלמנה שלא גבתה כחובתה: **יורשיה מחזירין.** ומוצעין וגוצין כתובתה: **עד עשרים וחמש שנים.** משמת בעלה ואס עברו כ"ה שנים ולא תבעוה הפסידוה דהכי תנן כחזבות כהגושא (דף קד.) כל זמן שהיא צנית אביה שלא נטלה מזונות מן היתומין גובה כחובתה עד כ"ה שנים ואס לא תבעה מחלתה קמני מיהת יורשין גוצין כחובתה ועל כרחק בשבועת יורשין יגבוה מן היתומין אע"ג דמית לזה בחיי מלוה שהוא מת בחייה ונתמייבה שבועה ליורשין אלמא הורישא שבועה ליורשיה: **ת"ש אבל יורשיו משביעין אותה ואת יורשיה וכו'.** רישא דמתניתין בהכותב כחזבות (דף פו:) תבז לה נדר ושבועה אין לי עליך ועל יורשך הוא אינו יכול להשביעה

לא אותה ולא יורשיה אבל יורשיו אס מת הוא וצאה למצוכם כחובתה משביעין אותה ואת יורשיה אס מתה וכן צאין לגבות כחובתה ומדקמני יורשיו משביעין אותה אלמא דללא נשבעה עסקינן וקמני דנשבעין יורשיה ונטולין וש"מ אדם מוריש שבועה: **אותה באלמנה.** (א) דקמני יורשיו משביעין אותה ממוקמא אפי' באלמנה אבל ואת יורשיה דקמני מוקי לה רב ושמואל בגרשאה אס גירשה זה נמחציה לה כחובתה צלא שבועה שהרי פטורה היא מן הגדר ומן השבועה ומתה צמיו ואחר כך מת הוא דהוה ליה מת מלוה בחיי לזה שכשמתה היא יס לה ממון גמור עליו צלא שבועה לפיכך הורישתו לצניה ויורשיה הצאין ליפרע מירשיו לריכין ליטצע כדחתן (לעיל דף מה.)^(ב) היתומין מן היתומין לא יפרעו אלא שבועה:

מרקבי אימא מודו ליה לר' יהודה דשולחני לא יהיב מעות עד דשקיל דינר ולעולם בעה"ב נאמן קמ"ל דאפילו בהא אמרי רבנן ישבע השולחני. ואי אשמועינן הא בתרייתא הוה אמינא בהא א"ר יהודה לעולם ישבע בעה"ב אבל בקמייתא אימא מודה להו לרבנן: **מתני'** כשם שאמרו הפוגמת כתובתה לא תיפרע אלא בשבועה כר. ירושלמי א"ר זורא כולן כעין שבעת התורה ירדו להן וכתובה לא הוחזקה בידה לגבות אלא כמי שגבת מיכן ואיין והוא כתובעה של מאמים וזו פרע ואומי אינה אלא מנה. אינה נפרעת בלא שבועה. **וכן** היתומים לא יפרעו אלא בשבועה. רב ושמואל דאמרי תרוייהו לא שנו אלא שמת מלוה בחיי לזה אבל מת לזה בחיי מלוה כבר נמחציה מלוה לבני לזה שבועה מעידנא דשכיב לזה ואין אדם מוריש שבועה לבניו וכן הלכתא: **שולחנה לקמיה דר'** אלעזר אמר שבועה זו מה טיבה אלא יורשין נשבעין שבועת יורשין ונטולין כר. מחיב רב הושעיה מתה יורשיה מוכרינן כתובתה עד כ"ה שנה. הנה מת לזה בחיי מלוה הוא. כי מת הבעל בחיי אשתו ונתאלמנה וישבה לה בביתו^(א) ואם מתה בתוך כ"ה שנה לאלמנותיה יורשיה מוכרינן כתובתה. כלומר נפרעין כתובתה אבל אם היתה בחיים אחרי מות אביה יורת מכ"ה שנה אין לה שיש בכלל כ"ה שנה שתעשה טובת הנאה כדי כתובתה כאשר מפורש בכתובות פרק (תנושא) קשיא לרב ושמואל ופרקינן מתניתין דקמני יורשיה מוכרינן כתובתה כשנשבעה ומתה וכן פרקינן בשניה ויורשיה קרמינן ליורשי הראשונה בשנשבעה ומתה. ת"ש אבל יורשיו משביעין אותה ואת יורשיה ואת הבאין ברשותה. והא הכא כשנשבעה ומתה לא מצית אמרת. דהא משביעין את יורשיה קמני. ואי בשנשבעה היא שבועה על יורשיה למת. אלא לאו בשלא נשבעה. וקמני שנשבעין יורשין ונפרעין. ופריך רב שמעיה הכי מתניתין לצדיין קמני משביעין אותה באלמנה ומשביעין את יורשיה ואת הבאים ברשותה בנרשעה שמתה בחיי הבעל שנורשה ומחויב עליה הא דתני יפה כח הבן מכח האב

פרק שביעי

שבועות

מת.

נשבע בעל הבית. תימנה דשבעת היסת לא ניתקנה אלא צימני רב נחמן כדמוכח לעיל (דף מז.) [צד"ה דזרבגן וכו'] ואמאי נשבע ויש לומר דמייירי כגון שלא נתן לו עמה כלום ואומר ככר נתמיו לך קודם שנמת לי הפירות מקודם ועוד מפרש ר"מ דמייירי צרישא שמדד החנוני פירות לכליו של בעל הבית ועודם צרשות חנוני וצסיפא נתן צעה"צ דינר בחטוט ועדיין לא נטלו חנוני והוי חידוש שנטלינן בשבועה וכולה מתני' איירי בנשבעין ונטולין עד ואלו נשבעין שלא בטענה וטעמא דנשבעין ונטולין הואיל וילאו קלת מחזקת שכנגדם וטעמא דר' יהודה דאין חנוני מודד פירות אלא אס כן קבל דינר ולוקח צעה"צ צלא שבועה וכן צנתן לו דינר צסיפא אמר רבי יהודה שריך ליתן לו הפירות דדרכו ליקח דינר ולמדוד פירות דמייירי בחנוני שאין מקיף ולפי זה ה"פ צצרייתא דצגמ' אמר ר' יהודה אימתי נחלקו חכמים עלי בזמן שהפירות לצורין ומונחין בו אצל בזמן שהפסילן לאחוריו מודו לי דהמע"ה וקשה דהאי אימתי לא הוי כשאר אימתי דעלמא דמפרש מילתא דת"ק צין צא לחלוק צין צא לפרש אצל לפי הקונטרס הוי כשאר אימתי ולא תקשי הא דלמרי' עירוצין (ד' פא:) צכל מקום שאמר רבי יהודה אימתי אינו אלא לפרש דברי חכמים והכא צא לחלוק דצכל הספרים גרסינן צפרק חלון (שס) שאמר ר' יהודה צנשנה אצל אימתי דצצרייתא הוי שפיר לחלוק:

רבי יהודה אומר כל שהפירות בידו כו'. הא דלא קאמר ר' יהודה הכא אין דרך חנוני למת פירות עד שיטול דינר כדאמר גבי שולחני משום דדרך חנוני להקיף אלא דהכא איירינן צאותא שאין דרכו להקיף ולקמן נמי לא שיך למימר כל שהאיסר צידו ידו על העליונה לפי שפעמים צעל הבית נותן איסר צפרוטות והתם לא שיך למימר כל שהאיסר כו' לך מנא לישנא דליכא למיטעי: **שאמר**

מלוה לבני לזה שבועה אלא אמר רב נחמן אי איתא לדרב ורשמואל איתא אי ליתא ליתא אלמא מספקא ליה ⁽⁷⁾והאמר רב יוסף בר מניומי עבד רב נחמן עובדא יחלוקו לדבריו ⁽⁸⁾דרבי מאיר קאמר וליה לא סבירא ליה מחיב רב אושעיא ⁽⁹⁾מתה יורשיה מוכרינן את כתובתה עד עשרים וחמש שנים הכא במאי עסקינן ישנשבעה ומתה תא שמע ⁽¹⁰⁾נשא ראשונה ומתה נשא שניה ומת הוא שניה ויורשיה קודמין ליורשי הראשונה ה"נ ששנשבעה ומתה ת"ש ⁽¹¹⁾אבל יורשיו משביעין אותה ואת יורשיה ואת הבאין ברשותה אמר רב שמעי' לצלדדין קתני אותה באלמנה ויורשיה בגרושה מתיב רב נתן בר הושעיא ⁽¹²⁾יפה כח הבן מכח האב שהבן

יורשיו אלא יורשיה אס מתה וכן צאין לגבות כחובתה ומדקמני יורשיו משביעין אותה אלמא דללא נשבעה עסקינן וקמני דנשבעין יורשיה ונטולין וש"מ אדם מוריש שבועה: **אותה באלמנה.** (א) דקמני יורשיו משביעין אותה ממוקמא אפי' באלמנה אבל ואת יורשיה דקמני מוקי לה רב ושמואל בגרשאה אס גירשה זה נמחציה לה כחובתה צלא שבועה שהרי פטורה היא מן הגדר ומן השבועה ומתה צמיו ואחר כך מת הוא דהוה ליה מת מלוה בחיי לזה שכשמתה היא יס לה ממון גמור עליו צלא שבועה לפיכך הורישתו לצניה ויורשיה הצאין ליפרע מירשיו לריכין ליטצע כדחתן (לעיל דף מה.)^(ב) היתומין מן היתומין לא יפרעו אלא שבועה:

מרקבי אימא מודו ליה לר' יהודה דשולחני לא יהיב מעות עד דשקיל דינר ולעולם בעה"ב נאמן קמ"ל דאפילו בהא אמרי רבנן ישבע השולחני. ואי אשמועינן הא בתרייתא הוה אמינא בהא א"ר יהודה לעולם ישבע בעה"ב אבל בקמייתא

מסכת פרה

פרק י' המשך משנה ו' שניהן בשתי ידין, שניהן טמאים. שניהם בשני גירות, שניהם טהורים. של חפצות בגנר ושל תרומה בידו, שניהן טמאין. של תרומה בגנר ושל חפצות בידו, שניהן טהורין. רבי יהושע אומר, של חפצות, טמא.

—

עין משפט
גר מצוה

מוד א ב מיי' פ"ב מהל' קידוש החדש הל' ה:
מוד ג מיי' פ"ב מהל' ממירה הל' ז סנה עשין רבב טוש"ע ח"מ סי' לא סעף ט:
מוד ד מיי' פ"ו מהל' מלוה הל' ג סנה עשין דז טוש"ע ח"מ סי' קא ס"ט:
מוד ה מיי' שס טוש"ע שס סעף יא:
מוד ו מיי' שס הל' ג סנה שס טור ש"ע שם וטור ש"ע אה"ע סי' לו סעף א:
מוד ז מיי' פ"ח מהל' חטות הל' ז סנה עשין מת טוש"ע אה"ע סי' לו סעף א וסי' קא סעף א:
ז ב ח מיי' שס פ"ט הל' ז סנה שס טוש"ע אה"ע סי' קיא סעף ח (ונכ"ף כחזנות פ"ו דף קיד:):

נ א ב ח מיי' שס פ"ו הל' כ סנה שס טור ש"ע אה"ע סי' נא סעף ג:
פניני רש"י
ובצטרפין לעדות אחרת. אחד מהן מנטרף עם עד אחר שיאמר כמותו: (ר"ה כד. ז"ה אלא)

—

פניני רש"י

ובצטרפין לעדות אחרת. אחד מהן מנטרף עם עד אחר שיאמר כמותו: (ר"ה כד. ז"ה אלא)

—

רבינו חננאל (תשדך)

הפירות לבעה"ב וא"ל תן לי את הדינר וא"ל נתתי לך ונתתו באנפלי שלך. וחזר החנוני ומסתרך בפירות⁽⁶⁾ ומבקש לשמטם מבעה"ב על זה שנינו ישבע בעה"ב כענין שנים אחריון בליתא שכל אחד מהן נשבע על מה שבדיו ומחזיק וא"ר יהודה כל מי שהתחזק בידו ידו על העליונה. כלומר לעולם הפירות בחזקת החנוני (של) שמסתרך בהן. אבל הפסילן בעה"ב בקופתו לאחריו אומר לחנוני המוציא מחבורו עליה הראיה. וכ"ש אם הפסילן החנוני בקופתו:

אמר לשולחני תן לי בדינר מעות ונתן לו כר. כענין של חנוני. וצריכא דאי אשמינן קמייתא דקמני נתתי לך הפירות והולכתם לתוך ביתך בהא קא אמרי רבנן ישבע החנוני. דעבידי אינשי דיהבי פירות ודרי שקלי מעות משום דמירקבו ובעו לכונינחו. אבל מעות דלא

אשמינן קמייתא דקמני נתתי לך הפירות והולכתם לתוך ביתך בהא קא אמרי רבנן ישבע החנוני. דעבידי אינשי דיהבי פירות ודרי שקלי מעות משום דמירקבו ובעו לכונינחו. אבל מעות דלא אשמינן קמייתא דקמני נתתי לך הפירות והולכתם לתוך ביתך בהא קא אמרי רבנן ישבע החנוני. דעבידי אינשי דיהבי פירות ודרי שקלי מעות משום דמירקבו ובעו לכונינחו. אבל מעות דלא

(א) נראה דה"ה צסיפא מייירי שהנפצה"ב תמחקר צדינר וז"ל פ"ב בשם רבינו דמייירי בשניהם אדוקים צדינר ונראה שאין ל"ל אדוקים משום רק דהנפצה"ב תמחקר פרכיו צדינר ונפקתן מזה מתיבת הש"ך עליו צס"ס א"ל וד"ק. (ב) כל פ"י של רבינו מזה הוא אליבא דר"מ בנמתי' כדמותו שם ע"ש וע"ש.